

Розділ 2

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ТЕОРІЇ І ПРАКТИКИ АУДИТУ В УКРАЇНІ

Балабаєнко А.В., студент ОЕФ, 5 курсу,
спеціальність 8.030509 «Облік і аудит»,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»,
науковий керівник — Булкот Г.В., к.е.н.,
доцент кафедри аудиту

ОСОБЛИВОСТІ МЕТОДИКИ АУДИТУ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ НА ПІДПРИЄМСТВАХ УКРАЇНИ

Необхідність складання звітності на сучасному етапі розвитку господарських відносин в Україні визначається потребами в інформації про результати діяльності та фінансовий стан різних учасників господарського життя країни [1, с. 49]. Таку інформацію можна отримати за допомогою аналізу показників фінансової звітності, які надають загальну характеристику фінансово-майнового стану господарюючого суб'єкта.

Фінансова звітність є способом узагальнення та представлення облікової інформації, а показники звітності сприяють забезпеченню виконання бухгалтерським обліком покладених на нього функцій. Під достовірністю фінансової звітності слід розуміти такий ступінь точності її даних, який дозволяє користувачам робити правильні висновки про майновий і фінансовий стани підприємства, результати його господарської діяльності, а також приймати відповідні управлінські рішення.

В аудиторській практиці нерідко виникають ситуації, коли звітність не можна вважати достовірною, тобто не всі її показники ґрунтуються на даних бухгалтерського обліку та не відповідають нормативним вимогам щодо форми тв. порядку заповнення звітності. Зокрема, можуть бути виявлені суттєві помилки і перекручення, що стосуються: змісту документу (окремого фінансового звіту); форми фінансового звіту (тобто бланку, його реквізитів, статей, тощо); змісту і форма відповідного документу (форми звітності).

Тому, розпочати дослідження фінансової звітності клієнта аудитор повинен із визначення відповідності форм звітності за-

твердженням нормативними документами формам і складання усіх типових форм.

На початковому етапі звітні форми перевіряються щодо: правильності заповнення їх адресної частини. Встановлюється зазначення повної назви підприємства, виду діяльності відповідно до засновницьких і реєстраційних документів. Визначення виду діяльності та правильності його зазначення у звітності необхідні аудиторі для правильної класифікації доходів і витрат підприємства, звітність якого досліджується, за ознакою виду діяльності; повноти заповнення реквізитів і показників рядків і граф звітності: перевіряється, чи у правильних одиницях виміру складено звітність. Встановлюється наявність і правильність обов'язкових реквізитів форм звітності (підписів відповідальних осіб, печатки підприємства), відсутність чи помилковість яких може свідчити про недостовірність наданої для дослідження звітності. За допомогою формальної перевірки визначається наявність необумовлених виправлень даних звітності або ж виправлення показників звітності з порушенням передбачених щодо таких дій вимог, самостійних змін у встановлених формах звітності. На такі порушення аудиторі слід звернути особливу увагу й з'ясувати причини їх виникнення; правильності заповнення граф «На початок періоду», «За попередній період» окремих форм звітності. Встановлюється правильність показників зазначених граф за допомогою порівняння їх зі звітністю за відповідні попередні періоди; дотримання встановлених законодавством строків і термінів подання фінансової звітності.

Після вивчення форм звітності за допомогою формальної перевірки аудитор повинен здійснити арифметичну перевірку кожної із наданих йому форм звітності. Арифметичний контроль полягає у перевірці правильності обчислених підсумкових показників форм звітності. За допомогою проведення арифметичної перевірки виявляються невідповідності показників у межах однієї форми. Найчастіше такі помилки допускаються при підрахунку проміжних підсумкових показників звітності.

Арифметична перевірка є обов'язковою, оскільки таким чином можуть бути визначені ділянки бухгалтерського обліку, що потребують особливої уваги та ретельної перевірки за змістом. Крім того, необхідність арифметичної перевірки зумовлена тим, що: відображення неправдивих даних має безпосередній вплив на результати аналітичної обробки звітності; помилки в підрахунках проміжних підсумкових і загальних підсумкових показників призводять до неправильних показників зведеної звітності. У резуль-

таті невідповідностей чи помилок у підрахунку показників окремих форм одержуються неправильні зведені показники фінансової звітності підприємства [2, с. 102–103].

Для забезпечення ефективності проведення аудиту достовірності звітності за допомогою порівняння її показників з даними бухгалтерського обліку доцільно складати порівняльні таблиці, які будуть раціональними та зручними у використанні та забезпеченні раціонального оформлення робочих документів аудитора.

У цілому ж, особливістю вивчення відповідності показників звітності даним бухгалтерського обліку є перевірка бухгалтерського обліку не тільки того об'єкту обліку, за яким виявлено відхилення, а й об'єктів бухгалтерського обліку, які так чи так з ним кореспондують.

Таким чином, аудит фінансової звітності є ключовим аспектом аудиторської перевірки. В ході такої перевірки аудитор отримує відповіді на питання щодо особливостей формування показників фінансового стану, фінансових результатів і руху фінансових потоків на підприємстві, а також формує думку щодо достовірності всіх суттєвих аспектів фінансової звітності в цілому.

Література

1. *Костирко Р.О.* Удосконалення аудиту фінансової звітності акціонерних товариств. Монографія / Р.О. Костирко. — Луганськ: Вид-во СЧУ ім.В.Даля, 2003. — 300 с.

2. *Петренко Н.І.* Методика аудиту фінансової звітності та шляхи її удосконалення / Н.І. Петренко // Вісник ЖДТУ. — № 1 (51). — Економічні науки, 2010. — С. 100–105.

Градінарова К.Г., студент ОЕФ, 4 курсу,
напрямок підготовки 6.030509 «Облік і аудит»,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»,
науковий керівник — Булкот Г.В., к.е.н.,
доцент кафедри аудиту

ОСОБЛИВОСТІ ВНУТРІШНЬОГОСПОДАРСЬКОГО КОНТРОЛЮ НА ПІДПРИЄМСТВАХ УКРАЇНИ

Сучасний стан розвитку економіки України зумовлює зміни у системі управління підприємств. Посилення уваги власників на першочерговому розв'язанні внутрішніх проблем розвитку підприємства зумовлює необхідність встановлення належного управ-